

Zülfüyə Eldarqızı (İsmayılova Zülfüyə Eldar qızı) Sumqayıtda anadan olub, əslən Laçındandır. 1989-1994-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin Teatr rejissorluğu ixtisasında təhsil alıb. 1998-2015-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində dərslər deyib. "Azərbaycan kino tarixi çərçələri" (2001) dərslərinin həmmüəlliflərindən biridir. Sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktorudur. Mətbuatda 100-dən çox məqaləsi çap olunub. Vaxtilə Cəfər Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrında aktrisa kimi çalışıb. "Netflix İndoneziya"nın istehsalı olan "Layla Məcnun" (2021, rejissor Monti Tiva) filmində və daha neçə-neçə seriallara çəkilib. Hazırda Milli Konservatoriyada, BDU-da müəllimlik edir.

Tanınmış aktrisa, qiraətçi, pedaqoq Zülfüyə Eldarqızı ilə müsahibəmizdə həyat və yaradıcılığı ilə bağlı suallara cavab tapmağa çalışdıq.

- Zülfüyə xanım, siz tanınmış aktrisa olmaqla yanaşı, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, bədi qiraət ustasıdır. İlk olaraq işinizdən, fəaliyyətinizdən başlayaq. Hazırda hansı işdə çalışırsınız?

- Fuad bəy, əvvəla çox sağ olun, təşəkkür edirəm! Mən həmişə jurnalistlərlə dostluq edirəm. Jurnalistlər bizim özümlə, sənətimizə diqqət və qayğı göstərirlər. Ən çox da sizə ona görə təşəkkür edirəm ki, siz dünyasını dəyişmiş böyük sənətkarlarımızın yaradıcılığını ön plana gətirirsiniz. Məlik Dadaşov haqqında olan yazınızı oxumuşdum və çox bəyənmişdim. Mən də özümü çox xoşbəxt sənətçi sayıram ki, o böyük, dahi sənətkarımız Məlik Dadaşovun dövründə oxumuşam, təhsil almışam. Bizə bilavəstə dərslər deməyə də, eyni dövrdə, eyni havanı udmuşuq. Çox pərəstiş elədiyim böyük sənətkarımızdır. Buna görə də sizə ikinci təşəkkür edirəm.

Bəli, hal-hazırda Milli Konservatoriyada Muğam ifaçılıq kafedrasında aktyor sənətinin əsaslarını, niqə mədəniyyətini tədris edirəm. Eyni zamanda da Bakı Dövlət Universitetində Jurnalistikanın niqə mədəniyyətini tədris edirəm. İnşallah, qismət olarsa sentyabrda yenidən dərslərimiz davam edəcəkdir.

Onu da vurğulayım ki, 2008-ci ildə Xalq yazıçısı Anarın bədi əsərlərinin ekranlaşdırılması mövzusunda dissertasiya işimi uğurla müdafiə etdim. Bundan sonra "Qəm pəncərəsinin o üzündə" ad-

"O qalmaqalların heç birində mənim əlim yox idi..."

Zülfüyə Eldarqızı: "Əjdər Zeynalovun işdən çıxmasına qol çəkmədiyim üçün "qara siyahı"ya düşdüm"

li monoqrafiyamı dərc etdirdim. Həmin monoqrafia araşdırmalar, kinoşünaslar, kinorejissorlar üçün ən gözəl mənbədir, dərslərsənətidir.

- Ne üçün sizə ilk olaraq işinizlə bağlı sual verdim? Çünki, ötan il mətbuatda işsiz olduğunuz haqda xəbərlər yer almışdı, hətta bu və ya digər məsələlərlə bağlı nazirlə görüşmək istəyinizi ifadə etmişdiniz. Necə oldu, görüşə bildiniz?..

- Çox təəssüf ki, cəvab nazir Adil bəylə görüşməyimiz mümkün deyil. Amma cəhd edirdim. Görüşmə ümidim də var. Mədəniyyət Nazirliyinə dəfələrlə məktublar yazsam da bu görüşü reallaşdırmaq mümkün olmadı. Cəhd etmədim ki, rayonlarda insanlarla görüşəndə, heç olmasa, orda onunla görüşüm, o da alınmadı. O da mütləqdir ki, sənin qeydiyyatin rayon qeydiyyatı olsun.

Əslində, hörmətli nazirimizlə dövlət tədbirlərində görüşürəm. Mən onu tədbirlərdə görürəm. Ona yaxınlaşb sözümü də deyə bilərəm. Sadəcə, mən bunu özümə yaraşdırmıram. Etik hesab edirəm. 30 ilə yaxındır ki, mən sənətdəyəm, həm tədris, həm mədəniyyət sahəsində müəyyən xidmətlərim var. Nazirimizlə dövlət kino forumunda, tədbirlərdə görüşməyəm. Yaxınlaşb sözümü desəm, mənə elə gəlir ki, bizim nazirimiz bunu normal qəbul edir. Sadəcə, bunu özümə yaraşdırmıram deyə, elə salamaqla keçirəm. Amma ümid edirəm ki, bizim nazirlə görüşürəmüz baş tutacaq.

Bu yaxınlarda Milli Meclisin Mədəniyyət Komitəsinin sədri Fazil Qəzənləroğlu ilə görüşdüm. Onunla biraz dərldəşdik. Problem-

lərimi dedim. Hətta problemlərimi yazılı şəkildə də ona təqdim etdim. Görək, ümid edirəm ki, nə vaxtsa görüşürəmüz baş tutacaq.

- Bu sənəti özünüzdən istəyinizlə, yoxsa kənar təsir nəticəsində seçmişiniz?

- Yox, öz seçmişimdir.

- Ne üçün məhz bu sənəti seçdiniz, sizdə teatra həvə necə yaranmışdı?

- Mənim uşaqlıqdan teatra böyük sevgim olub. O vaxt 1 may tədbirləri olurdu. Atam məni həmin tədbirlərə aparırdı. Mən 1 may tədbirlərində vatanla bağlı şeirlər söyləyirdim. Zəhmətkeşlərin 1 may bayramında, 7 noyabrda. Xəlil Rza Ulutürkün 80-ci illərdə partiyaya aid bir şeirini heç unutmuram. Bir dəfə festivalda həmin şeiri necə ürəklə dedimlə, bütün zal ayağa qalxdı. Şeirinin özü də qüdrətli bir şeirdir.

Əslində, atam bu sənətə gəlməyimi istəyirdi, dayıların imkan verirdi. Onlar heç istəmədilər. Mədəniyyət evi də onların evlərinin yanında idi. İnənin, yolumu çox uzadırdım ki, Mədəniyyət evinə gərib-çıxanda onlar məni görməsələr. Düzüdü, indi onlar mənimlə, işimlə, sənətimlə fəxr edirlər, qürurlanırlar. Amma o dövrdə çox çətinlik çəkmişəm.

- Bir aktrisa kimi formalaşmağınızda kimə borclusunuz?

- Mən İncəsənət Universitetində çalışanda ətrafımızdakıların hamısı Xalq artistləri idi. Mən onların mühtilində böyüdüm. Professorların nəzəri biliklərini, onların dediklərini aqla qəbul edirdim. Mən Gülsəad Baxşıyeva ilə, Xalq artisti Həmidə xanımla sənətdən söhbət edirdim, Nadir Hüseynova

qiraət haqqında danışırıdım. İndinin özlündə də mənə elə gəlir ki, hələ öyrənməyimiz çox şeylər var, onlar ustadırlar. Onların yanında oub, onlardan bəhrələnmək lazımdır.

İncəsənət Universitetində korifey sənətkarlar çalışırdı. Əzizağa Quliyev, Kəmalə Mehdiyeva var idi, çox gözəl müəllimlər idi. Müəllimliyi də onlardan öyrənmişəm. Həmişə sənətkarların ətrafında olmuşam. Yadıma düşdükcə adlarını çəkirəm. Adlarını çəkməyəndə də o birilərin xətrinə deyir. Hal-hazırda yadıma düşən bunlar oldu.

- Siz uzun illərdir səhnədəsiniz. Görkəmli teatr islahatçısı K.S.Stanislavskinin bir gözəl deyimini var: "Teatr aslıqandan başlanır". Sizin üçün teatr hardan başladı?

- Bu çox gözəl deyimdir. K.S.Stanislavskinin bir gözəl deyimini də var: "Hər şey nizam-intizamdan başlayır". Görkəmli teatr

ki teatra böyük sevgim var idi. İlk illərdə çox yaxşı oldu, gözəl tamaşalar hazırladım. Sonra qalmaqal baş verdi. O qalmaqalda da mənim adımlı hallandırdılar. Halbuki, o qalmaqalların heç birində mənim imzam, əlim yox idi. Bir ajiotajın içində düşdüm. İftixar Piriyevin özü də bildirdi ki, mənim heç bir günahım yoxdur. Sadəcə, sonradan o qalmaqallar şiddətlənəndə Əjdər Zeynalovun işdən çıxmaq məsələsi oldu, ona da mən qol çəkmədim. Buna görə də direktorun "qara siyahı"sına düşdüm. Teatra sevdəm də dağıldı, bitdi.

- Siz əslən Laçındansınız. İş-gəldən azad olunduğunuzdan sonra o torpaqlara baş çəkə bildinizmi?

- Mən Sumqayıtda doğulsam da, bəli, döz vürğuladınız, əslən Laçın rayonundanam. Atam, anam, babam, nənam soy-kök etibarilə Laçındanam. Hələ Laçına getmək qismətim olmayıb. Keçən il bu zamanlar gəlməyirdim, nəsə

problem oldu. Adımı nəyə görə siyahıdan çıxarmışdılar. İnşallah, bu yal müləq gedəcəm. Amma orda qohumlarım var, hər Laçından gələndə mənə Laçının suyunu gətirirlər. Hələ doğma Laçınımızdı kadrlardan görürəm.

- Ne vaxtsa dövlət gəlsə, gəldib Laçında fəliyyətinizi davam etdirə bilərsiniz?

- Mən bu yaxınlarda Şuşaya gətdim. Şuşada çox qəribə hisslər keçirdim. Xocalıdan keçəndə mənəndən bir dəhşətli hönkürtdü gəldi, çox ağladı. Şuşaya daxil olandan sonra bir hissə sanki məni ağuşuna aldı. Cıdır düzünə qalxandan sonra mənə bir qürur hissi gəldi. Daşlara, qayalara baxdım, orda şehidlərimizin ruhunu hiss etdim. Amma Şuşa mənə çox kədərli gəldi. Bilirəm, bəlkə də mən gədən dönmədə insanları az idi, hələ yaşamağa dönməmişdilər. Amma Şuşa mənə çox kədərli göründü. İndi bilmirəm Laçın necədir, amma Laçının gələcəyinə inanıram. Deyirlər ki, indi orda gözəl tikinti işləri gedir, islahatlar aparılır. Mən Laçına gedib-gələndən sonra sizin o sualınızı dolğun, təfəssilatla cavablandır bilərəm.

- Qeyd etdiyiniz kimi, siz həm aktrisa, həm də qiraətçisiniz. Aktrisalığ, yoxsa qiraətçilik hansı sənəti özünüzdə daha yaxın bilirsiniz?

- Bunların hər ikisi bir-birinə o qədər bağlıdır ki... Aktyor rəqs etməyi, mañni oxumağı bacarmalı, plastikası olmalıdır. Şeir deməyi müləq bacarmalıdır. Bu yaxınlarda Bakı Bələdiyyə Teatrında "Xan qızı" tamaşasına baxdım. Mərahim müəllim çox gözəl tamaşa qurmuşdu. Aktyorlar bir saat iyirmi deqiqə ərzində Nəvanın qəzəllərini, şeirlərini bədhətan deyirdilər. Bu aktyor üçün müləqdir. Ona görə, mən onu ayıra bilmərəm ki, hansına üstünlük verim. Stolumun üstündə şeir kitabları var ki, hər gün o şeir kitablarını açıram, vərəqləyirəm. Xüsusi müəlliflər var ki, ister müasir ədəbiyyat, ister klassik ədəbiyyat, istersə də son illərdə həyat şairlər olsun. Şeir mənim həyatımın bir hissəsidir.

Söhbətəşdi:
Fuad BİLƏSUVARLI